

Motion till riksdagen 2007/08:So488

av **Barbro Westerholm (fp)**

Rätten till en god ljudmiljö

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att åtgärder mot buller bör ges ökad prioritet och att en ny, modern handlingsplan mot buller bör utvecklas och genomföras.

Motivering

Under den förra borgerliga regeringsperioden beslöt riksdagen om en handlingsplan mot buller (SOU 1993:65, prop. 1993/94:215). Redan då var det uppenbart att buller medför hälsorisker. Forskningen har sedan gått vidare och modern forskning visar att buller kan leda till påtagligt ökad risk för stressrelaterad ohälsa, framför allt sjukdom i hjärt-kärlsystemet, samt inlärningsproblem hos barn. Hörselskador är ett annat problem där genetiska faktorer, bullriga ljudnivåer och åldersförändringar är bakomliggande faktorer. Totalt är det cirka en miljon människor som har hörselproblem och andelen ökar också i yngre åldrar.

Buller är en av de få miljöföroreningar där problemen fortfarande ökar i omfattning med de negativa effekter det har på hälsa och livskvalitet. Samtidigt betraktas buller av många som en ren komfortfråga. ”Litet buller får man väl tåla” är en kommentar man ofta får höra när man försöker vidta åtgärder för att minska bullret. Samma riktvärden för trafikbuller har varit vägledande alltsedan 1960-talet då de formulerades som ett långsiktigt mål. Varken långsiktigt mål eller riktvärden har skärpts sedan dess. I stället har krav ställts på lättnader i riktvärdena.

Det behövs nu en ny, modern handlingsplan mot buller. Buller från trafiken och andra bullerkällor måste erkännas som ett folkhälsot. Vi behöver ett nytt bullermål som formuleras i hälsotermier – alla ska ha rätt till en god ljudmiljö.

Fel! Okänt namn på

Forskning har visat att tillgång till tyst sida på bostäderna och tillgång till tysta områden har visat sig ha mycket positiv betydelse för hur människor upplever och påverkas av ljudmiljön. Rätt till tillgång till en tyst sida i bostäderna bör därför ingå i ett nytt bullermål.

För att nå målet en god ljudmiljö behöver källorna till bullret åtgärdas. Det är främst vägtrafiken, tågtrafiken och flyget det handlar om. För att få ner bullret från vägtrafiken kan insatser från vägghållarna, däckstillverkarna och biltillverkarna betyda oerhört mycket liksom att få till stånd ”tysta vägbeläggningar”. De betyder mycket för ljudnivån. Tysta vägbeläggningar har i danska studier visats vara mer kostnadseffektiva än bullervallar. Dubbdäck skadar emellertid de tysta vägbeläggningarna. I Sverige borde vi därför införa samma restriktioner som man har i Norge. Dessutom måste forsknings- och utvecklingsarbetet rörande tysta vägbeläggningar intensifieras och deras användning ökas.

EU:s däcksbullerdirektiv, 2001/43/EC-Noise emission limits, är mycket svagt. Kommissionens utlovade omprövning av gränsvärdena är försenad i minst två år. Det är angeläget att nya gränsvärden sätts så att trafiken blir tystare. Utvecklingen borde också kunna stimuleras med ekonomiska styrmedel: en bullerrelaterad avgift på nya däck.

Bullertypstestning av nya vägfordon är en annan väg som bör användas. En arbetsgrupp inom UNECE (United Nations Economic Commission for Europe; det organ som nu ansvarar för gemensamma globala krav på motorfordon) har enats om en ny testmetod och nya gränsvärden som bör tas i bruk.

Även för bilarna bör ekonomiska styrmedel mot lägre avgivning av buller införas som en del i en certifiering av miljöfordon.

Tågtrafikens ljudutsläpp måste också åtgärdas liksom flygets. Hur olika slag av bullerkällor ska sammanvägas i störningshänseende är ännu inte helt klarlagt, men det är definitivt fel att – som ofta ändå görs – behandla dem var för sig. Inom detta område behövs ett klargörande. Sverige bör vara pådrivande i utvecklingen av arbetet för såväl tystare tågtrafik som tystare flygtrafik.

Stockholm den 4 oktober 2007

Barbro Westerholm (fp)